

Uppsala tingsrätt
Box 1113
751 41 Uppsala

UPPSALA TINGSRÄTT
Enhet 1

INKOM: 2021-08-23
MÅLNR: T 4884-21
AKTBIL: 11

Insänds endast per e-post till:
[uppsala.tingsratt@dom.se](mailto: uppsala.tingsratt@dom.se)

Stockholm den 23 augusti 2021

**Svaromål i mål nr T 4884–21, Refvelsta Godsförvaltning AB ./ Andreas Forsberg
och Anders Zetterqvist angående bättre rätt till meteorit**

Kärande: Refvelsta Godsförvaltning AB, org.nr 556785–2362,
Altuna Göksbo 1
749 71 Fjärdhundra

Ombud: Advokat Jan-Mikael Bexhed
Advokatfirman Bexhed AB
Högbergsgatan 11
116 20 Stockholm

Svarande: 1. Andreas Forsberg, pers. nr 671123–1156,
Hasselquistvägen 12, lgh 1201
121 46 Johanneshov

2. Anders Zetterqvist, pers. nr 690222–0398,
Kvarnbacksvägen 74, lgh 1201
168 74 Bromma

Ombud: Advokat Tomas Fjordevik, biträdande jurist Sanna Tonemar
FØYEN ADVOKATFIRMA KB
Box 7229, 103 89 Stockholm
Tel. 08-506 184 00
E-post: tomas.fjordevik@foyen.se, sanna.tonemar@foyen.se

Som ombud för Andreas Forsberg och Anders Zetterqvist gemensamt ("Svarandena") avger vi svaromål enligt nedan. Behörighetshandlingar har getts in sedan tidigare.

1. INSTÄLLNING TILL KÄROMÅLET

- 1.1 Svarandena bestrider käromålet i dess helhet.
- 1.2 Svarandena begär för egen del ersättning för rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges.

2. UTVECKLANDE AV GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER FÖR BESTRIDANDET

2.1 Sammanfattning av grunder för bestridandet

- 2.1.1 Svarandena bestrider att äganderätten tillkommer markägaren på vars fastighet en nyss fallen meteorit faller eller den som enligt avtal med fastighetsägaren inträtt i dennes ställe. Det finns inget rättsligt stöd för att en nyss fallen herrelös meteorit skulle tillföras och bli en del av den fasta egendom den faller på. En nyss fallen meteorit är istället att betrakta som lös egendom och äganderätten tillkommer upphittaren.
- 2.1.2 Oaktat ovan följer det av allemansrätten att en enstaka nyss fallen meteorit får tas med av upphittaren. Någon skada har inte åsamkats den aktuella fastigheten Enköping Lan 1:1 ("Fastigheten") vid medtagandet.
- 2.1.3 Svarandena gör även gällande att fastighetsägaren Johan Benzelstierna von Engeström, genom sitt agerande under sökandet efter meteoriten, har gett sitt samtycke till – eller i vart fall invaggat Svarandena i tron att de hade ett samtycke till – att leta efter och ta med sig den aktuella meteoriten. Därigenom har i vart fall ett konkludent avtalsförhållande uppstått parterna emellan. Johan Benzelstierna von Engeström kan inte ensidigt säga upp detta avtal/samtycke. Johan Benzelstierna von Engeström måste från början ha förstått att Svarandena lade ner omfattande tid och resurser på att hitta meteoriten och Johan Benzelstierna von Engeström borde därför redan från början informerat Svarandena om sin inställning.
- 2.1.4 I sista hand tillkommer meteoriten i vart fall Svarandena såsom upphittare av meteoriten och fastighetsägaren till hälften vardera enligt lagen (1938:121) om hittegods.

2.2 Bakgrund

- 2.2.1 För att tingsrätten ska få en bättre förståelse för målet ges inledningsvis nedan en kortare bakgrundsbeskrivning.

Vad är en meteorit?

- 2.2.2 En meteorit är en fast kropp från rymden som fallit ner på jordytan. Före det att meteoriten når jordytan benämns den som meteor eller bolid. Alla meteoriter är att betrakta som bergarter uppbyggda av olika mineral och en enskild meteorit är närmast att betrakta som ett bergartsprov. Beroende på sammansättningen delas meteoriter in i tre olika typer; *stenmeteoriter* (består främst av järnmagnesiummineral), *järnmeteoriter* (domineras av två olika järn-nickelföreningar, kamacit och taenit) och *järn-stenmeteoriter* (domineras av nickel-järn). Den aktuella meteoriten som påträffades av Svarandena utgör en järnmeteorit. Eftersom en meteorit börjar påverkas när den blir utsatt för vatten och syre på jordytan, är det ur ett vetenskapligt perspektiv av stor vikt att en nyss fallen meteorit snabbt tas tillvara. Detta förutsätter ett aktivt sökande som ofta kräver geologisk sakkunskap av den som eftersöker meteoriten.

- 2.2.3 En meteor/bolid som har observerats falla och som sedan upphittas utgör ett "*fall*", medan en meteorit som påträffas utan att fallet observerats utgör ett "*fynd*". Ett fynd kan, till skillnad från ett fall, ha befunnit sig på marken/i jordlagret i tusentals eller till och med miljontals år. Meteoriten i detta fall utgörs således av ett fall och inte av ett fynd. Man känner för närvarande till tretton meteoriter från Sverige, varav nio utgörs av fall. Innan den nu aktuella meteoriten påträffades av Svarandena utgörs det senaste fallet i modern tid av en stenmeteorit som upphittades år 1954. Samtliga tidigare kända fall har Svarandena veterligen inlämnats till olika museer i Sverige av upphittaren, främst till Naturhistoriska riksmuseet.

Det av Käranden påstådda händelseförloppet

- 2.2.4 Svarandena delar inte den bakgrundsbeskrivning som lämnats av Refvelsta Godsförvaltning AB ("Käranden") i stämningsansökan (aktbilaga 1) och lämnar därför nedan en korrekt beskrivning av händelseförloppet när meteoriten hittades.
- 2.2.5 Den 7 november 2020 observerades en meteor/bolid över mellansverige. Händelsen observerades såväl inom Sverige som i övriga norra Europa. Efter att händelsen uppmärksammats av flera medier beslutade sig Svarandena för att ge sig ut och leta efter den fallna meteoriten. Svarandena är båda två utbildade geologer och har lång erfarenhet av att söka efter såväl meteoriter

som vanliga mineral. Det ska framhållas att det normalt sett är mycket svårt att hitta en meteorit, vilket kräver geologisk sakkunskap och erfarenhet, något Svarandena således har.

- 2.2.6 Med hjälp av såväl egna beräkningar, beräkningar från en norsk hemsida och publika data från privata kameror kunde Svarandena efter några dagar på ett ungefär ringa in nedslagsplatsen till ett skogsområde i Ådalen i närheten av Enköping. Under hela den tid som Svarandena letade efter den nyss fallna meteoriten i skogsområdet stötte de på flera andra personer och grupper som var ute i samma ärende, såväl inhemska som utländska letare. Det ska tilläggas att eftersökningar efter meteoriten gjorts inom ett stort område som även sträcker sig över flera olika fastigheter samt att Svarandena endast uppehållit sig inom Fastigheten under del av tiden för sökandet.
- 2.2.7 Den 16 november 2020 stämde Andreas Forsberg träff med den största markägaren i området, Johan Benzelstierna von Engeström. Andreas Forsberg hade emellertid redan den 13 november 2020 talat i telefon med Johan Benzelstierna von Engeström och Johan Benzelstierna von Engeström hade då sagt att han gärna var behjälplig med att till exempel berätta var jakt bedrevs. Syftet med mötet från Andreas Forsbergs sida var att informera markägaren om att Svarandena letade efter meteoriten på hans ägor. Vid mötet visar Johan Benzelstierna von Engeström ett stort intresse för det möjliga meteoritfallet, han frågar mycket samt informerar Andreas Forsberg om att det ofta pågår jakt i området. Innan de skiljs åt önskar Johan Benzelstierna von Engeström Svarandena lycka till i meteoritjakten. Johan Benzelstierna von Engeström gav vid detta tillfälle på intet sätt uttryck för att Svarandena inte skulle få eftersöka meteoriten på hans mark eller att han skulle ha ett äganderättsanspråk på meteoriten om den hittades.
- 2.2.8 Efter ytterligare egna beräkningar och vissa korrigeringar av tidigare beräkningar hittade Svarandena den 16 november 2020 ett misstänkt spår i mossan på en berghäll, men varken nedslagsplats eller meteorit återfanns.
- 2.2.9 Lite senare samma dag den 16 november 2020 stöter Anders Zetterqvist på Johan Benzelstierna von Engeström. Även vid detta möte visar Johan Benzelstierna von Engeström ett stort intresse för sökandet och frågar mycket om hur de går tillväga när de letar efter meteoriten samt om Anders Zetterqvists bakgrund som geolog med mera. Johan Benzelstierna von Engeström önskar Anders Zetterqvist lycka till i meteoritjakten. Inte heller vid detta tillfälle gav Johan Benzelstierna von Engeström uttryck för att Svarandena inte skulle få eftersöka meteoriten på hans mark eller att den fallna meteoriten skulle tillhöra honom för det fall meteoriten hittades.

- 2.2.10 Den 18 november 2020 upptäckte Svarandena att ett stort stenblock i närheten av det tidigare upptäckta spåret i mossan hade ett slagmärke på toppen. Svarandena insåg då att meteoriten först slagit i stenen och därefter studsat ner mot spåret i mossan och sedan fortsatt bort i skogen. Någon meteorit påträffades emellertid inte.
- 2.2.11 Runt den 20–22 november 2020 stötte Svarandena åter på Johan Benzelstierna von Engeström i skogen. Han uppgav då att han hade talat med en jurist som kommit fram till att meteoriten tillhör markägaren. Parterna blir dock avbrutna i sitt samtal då Jörgen Langhof (Naturhistoriska riksmuseet) och Eric Stempels (Uppsala universitet) anländer till platsen. Frågan ställdes då till såväl Jörgen Langhof som Eric Stempels om vem som äger en påträffad meteorit. Bägge svarade att enstaka meteoriter är tillåtna att plocka och behålla. Johan Benzelstierna von Engeström kommenterade inte detta, utan diskussionen tog slut där.
- 2.2.12 Under senare delen av november 2020 gjorde Svarandena nya beräkningar av bolidbanan, vilken nu med hjälp av den identifierade nedslagsplatsen kunde positioneras bättre. Med hjälp av simuleringar av vinddata gjordes sökningar i området nordost om nedslagsplatsen, utanför Fastigheten. På eftermiddagen den 24 november 2020 träffade Svarandena återigen Johan Benzelstierna von Engeström på en väg i området och han nämner då att det är viktigt att Svarandena har varselkläder på sig i skogen under den tid Svarandena letar efter meteoriten, eftersom det ofta pågår jakt i området. Inte heller vid detta tillfälle gav Johan Benzelstierna von Engeström uttryck för att Svarandena inte skulle få eftersöka meteoriten på hans mark eller att han skulle anse att den fallna meteoriten skulle tillhöra honom om den påträffades av Svarandena.
- 2.2.13 Den 5 december 2020 hittade Svarandena en 14 kg tung meteorit i ett mosstäckt parti uppe på en berghäll. Vid upptäckten av meteoriten gjordes ingen åverkan på Fastigheten i form av grävning eller liknande. Meteoriten låg i ett mosstäckt parti uppe på en berghäll och kunde enkelt flyttas med handkraft.
- 2.2.14 Efter kontakter med Naturhistoriska riksmuseet lämnade Svarandena den 14 februari 2021 in meteoriten som ett lån på ett år till riksmuseet för undersökning och utställning. Svarandenas avsikt med att lämna in meteoriten på lån var att museet under året skulle kunna förvärva meteoriten mot en mindre ersättning motsvarande Svarandenas omkostnader med mera under eftersöket. Meteoriten lämnades in till museet i syfte att främja forskningen om meteoriter och rymden och för att det är viktigt för Svarandena att meteoriten blir kvar i Sverige samt i

slutändan befinner sig i Statens ägo och inte hos en privatperson. Före det att nyheten om meteoriten gick ut i medierna informerades Johan Benzelstierna von Engeström om att meteoriten hade påträffats på Fastigheten.

- 2.2.15 Johan Benzelstierna von Engeström tillskrev via ombud den 25 februari 2021 Naturhistoriska riksmuseet och hävdade nu äganderätt till meteoriten, vilket Svarandena via brev till museet den 10 mars 2021 motsatte sig. Den 22 mars 2021 meddelade Naturhistoriska riksmuseet att de efter egen utredning om äganderätten inte kan fastslå vem som är ägare till meteoriten samt att de inte kommer att lämna ut meteoriten till någon av parterna utan domstols dom eller avtal mellan parterna.

Meteoritens påstådda ekonomiska värde

- 2.2.16 Svarandena kan inte vitsorda det belopp om flera miljoner kronor som Käranden påstår att meteoriten är värd på en internationell marknad. Det torde dessutom vara tämligen ointressant vad meteoriten har för värde på en internationell marknad för privata samlare, eftersom ingen av parterna enligt uppgift avser att sälja meteoriten på den internationella marknaden eller på annat sätt tillgodogöra sig dess värde vad det än nu må vara. Enligt Svarandenas förmenande är den ersättning som Naturhistoriska riksmuseet skulle kunna betala som en form av hittelön till Svarandena inte i närheten av det av Käranden påstådda värdet.
- 2.2.17 Svarandena kan emellertid vitsorda att meteoriten har ett stort vetenskapligt värde, varför det bör säkerställas att meteoriten i slutändan tillfaller Naturhistoriska riksmuseet och Staten i likhet med vad som gäller för tidigare upphittade fallna meteoriter i Sverige.

2.3 En nyss fallen meteorit tillkommer inte markägaren

- 2.3.1 Svarandena bestrider att äganderätten till en nyss fallen meteorit tillkommer ägaren av den mark där meteoriten faller eller den som enligt avtal med fastighetsägaren inträtt i dennes ställe.
- 2.3.2 Som även uppmärksammas av Käranden finns det enligt svensk rätt ingen specifik reglering kring äganderätten till en fallen meteorit. Det torde vara ostridigt parterna emellan att en meteor är herrelös, faller under principen *res communis* och dessutom är lös egendom under den tid som den befinner sig i rymden och faller mot och genom jordens atmosfär.

- 2.3.3 Vad som utgör fast egendom definieras i 1 kap. 1 § jordabalken (1970:994). Som jord avses enligt lagmotiven till bestämmelsen (*NJA II 1966*) "alla delar av jordytan inom svenskt jurisdiktionsområde, oavsett om denna består av matjord, lera, sten, grus eller annat och oavsett om jordytan utgörs av torr mark eller täcks av vatten." Meteoriter omnämns inte bland de objekt som ingår som delar av jordytan och som därigenom utgör fast egendom. Samtliga uppräknade komponenter som nämns i lagmotiven utgörs av ting av jordiskt material med jordisk härkomst som typiskt sett är helt ordinära och har en varaktig förening med jorden. En nyss fallen meteorit från rymden kan knappast ses som ordinär eller som en vanligt förekommande komponent i markytan, tvärtom. Definitionen enligt lagtexten ger således inget rättsligt stöd för att en nyss fallen herrelös meteorit skulle tillföras/införlivas med och bli en del av den fasta egendom den faller på.
- 2.3.4 Till fast egendom har typiskt sett föremål knutits som är av varaktigt värde. När en fallen meteorit påträffas på en fastighet kommer den, som i detta fall, normalt sett istället att omedelbart avlägsnas från fastigheten. Det saknas därför normalt sett en tillräckligt varaktig anknytning mellan fastigheter och fallna meteoriter. I förevarande mål är det fråga om ett observerat fall (dvs. inte ett fynd), där meteoriten har befunnit sig på markytan under cirka fyra veckors tid innan den påträffades. Meteoriten kunde med lätthet tas med, har eftersökts under hela denna tid samt aldrig varit i fastighetsägarens och än mindre i Kärandens besittning. Det är således uppenbart att det i detta fall inte finns en varaktig anknytning mellan Fastigheten och den upphittade meteoriten.
- 2.3.5 Det finns inte heller något berättigat intresse av att låta nyss fallna meteoriter tillfalla fastighetsägaren. Däremot finns det ett starkt allmänt intresse av att låta fallna meteoriter utgöra lös egendom som tillfaller upphittaren, eftersom det är av stor vikt att allmänheten söker efter nyss fallna meteoriter för att fallna meteoriter ska kunna hittas och bli föremål för vetenskapliga undersökningar och utställningar. Vid till exempel de omfattande meteoritfallen i Hesse 1869 hade knappast så många meteoriter kunnat tas om hand som gjordes utan att staten aktivt uppmanat allmänheten att söka efter och lämna in dessa (*Adolf Erik Nordenskiöld, "Meteorstensfallet vid Hesse den 1 januari 1869", Kongl. Svenska vetenskapsakademiens handl. Ny följd. ; Bd 8(1869):no 9*).
- 2.3.6 Det är också värt att poängtera att det av 2 kap. 4 § jordabalken följer att föremål som nyttjanderättshavare eller annan än fastighetsägaren tillfört fastigheten inte tillhör denna, om inte föremålet och fastigheten kommit i samma ägares hand. Det är ostridigt att fastighetsägaren i detta fall inte har tillfört Fastigheten meteoriten och att meteoriten aldrig har varit i

fastighetsägarens hand. Det är också ostridigt att meteoriten inte har tillförts fastigheten i Johan Benzeltierna von Engeströms intresse eller för hans räkning och meteoriten fanns inte på Fastigheten i samband med att Johan Benzeltierna von Engeström förvärvade Fastigheten.

2.4 Att ta med sig en nyss fallen meteorit omfattas av allemansrätten

2.4.1 Oaktat om en nyss fallen meteorit blir en del av den fastighet den faller på eller inte så tillåter allemansrätten att meteoriten tas med. Enligt allemansrätten får allmänheten söka olika typer av mineral och bergarter inom en fastighetsägares mark och även medta upphittade enstaka mineral/stenar så länge medtagandet inte medför skada på fastigheten. Detta har traditionellt betraktats som acceptabelt och utgör sedvanerätt. Det är också utifrån dessa premisser som Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) har arbetat under många år och bland annat sedan 1960-talet bedrivit den så kallade "Mineraljakten". Mineraljakten är ett projekt där allmänheten uppmanas att leta mineral i skog och mark i syfte att hitta nya fyndigheter för framtiden. Genom mineraljakten ges allmänheten möjlighet att skicka in upphittade stenprover för analys till SGU med en viss möjlighet att erhålla ersättning för sina fynd. Bakom initiativet till Mineraljakten står även ett antal kommuner och länsstyrelser i landet samt privata gruv- och prospekteringsföretag. SGU har även tagit fram en särskild handbok för mineraljägare med information om var man hittar mineral och hur dessa kan identifieras, se [Bilaga 1](#). Även av handboken framgår att enstaka stenar omfattas av allemansrätten och får medtas (se sid 30).

2.4.2 Att enstaka mineral och bergarter får medtas med stöd av allemansrätten följer även av förarbetena till såväl den nuvarande som den tidigare minerallagstiftningen. Av prop. 1988/89:92 s. 85 framgår att vissa typer av undersökningsarbeten till exempel blockletning, mätning med olika instrument med mera kan företas inom ramen för allemansrätten utan krav på undersökningstillstånd. Av prop. 1974:146 s. 79 följer att mineral även enligt tidigare lagstiftning fick eftersökas utan koncession eller annat tillstånd från markägaren så länge som eftersökandet inte inkräktade på markägarens rätt och medförde förstörelse eller skada.

2.4.3 Samma förhållningssätt och resonemang som ovan har gällt och gör sig gällande även för en enstaka fallen meteorit, eftersom en meteorit är att betrakta som en bergart uppbyggd av olika mineral. Merparten av tidigare fallna meteoriter i modern tid (1800- och 1900-talet) finns hos Naturhistoriska riksmuseet. Svarandena veterligen har samtliga dessa

lämnats in av upphittaren (även om upphittaren och markägaren i något fall har varit densamma). I samband med vissa fall har allmänheten också uppmanats att ge sig ut och leta efter meteoriter. Det är således vedertaget sedan lång tid tillbaka att upphittaren får ta med sig en nyss fallen meteorit.

- 2.4.4 I förevarande fall har meteoriten med lätthet kunnat tas med utan någon som helst åverkan på Fastigheten. Ingen skada har således tillfogats Fastigheten, vilket är en förutsättning för att 12 kap. 2 a § brottsbalken (1962:700) över huvud taget ska bli tillämplig (se t.ex. prop. 2016/17:131 s. 41 f. och NJA 1986 s. 637). I 12 kap. 2 a § brottsbalken omnämns dessutom inte meteoriter i uppräknningen av förbjudna naturalster att ta med. En annan ordning skulle riskera att omkullkasta det hittillsvarande arbetssättet inom SGU i fråga om insamling av geologiskt material och skulle i slutändan också kunna få betydelse för möjligheterna att hitta nya fyndigheter av mineral i Sverige. Det skulle också riskera att leda till att fallna meteoriter framöver inte skulle återfinnas, eftersom allmänheten då inte längre skulle kunna eftersöka dem.

2.5 Johan Benzelstierna von Engeström har gett sitt samtycke till eller i vart fall invaggat Svarandena i tron att de hade samtycke till att leta efter och ta med sig den aktuella meteoriten

- 2.6 Fastighetsägaren Johan Benzelstierna von Engeström får genom sitt agerande under Svarandenas initiala sökande efter meteoriten anses ha gett sitt samtycke till – eller i vart fall invaggat Svarandena i tron – att Svarandena fick eftersöka den aktuella meteoriten på Fastigheten samt medta meteoriten vid upphittandet, se beskrivet händelseförlopp i avsnitt 2.2 ovan.

- 2.7 För det fall Svarandena från början hade känt till Johan Benzelstierna von Engeströms inställning hade Svarandena aldrig lagt ner flera veckors arbetstid och resurser på att eftersöka meteoriten. Det ska poängteras att meteoriten var mycket svår att hitta och med största sannolikhet aldrig hade hittats av en lekman. Konsekvensen hade troligen blivit att meteoriten då aldrig hade påträffats, alternativt hade upphittats och kanske förts ur landet av andra meteoritjägare som också befann sig i skogen och som inte hade tagit hänsyn till Johan Benzelstierna von Engeström inställning och aldrig offentliggjort sitt fynd.

- 2.8 Enligt Svarandenas förmenande har, genom Johan Benzelstierna von Engeströms agerande, i vart fall ett konkludent avtalsförhållande uppstått

parterna emellan. Johan Benzelstierna von Engeström kan inte ensidigt säga upp detta avtalsförhållande/återkalla samtycket, särskilt inte med beaktande av den tid och resurser Svarandena har lagt ned på sökandet. Det skulle också medföra att John Benzelstierna von Engeström skulle dra vinning för egen del av Svarandenas framgångsrika eftersök av meteoriten. Johan Benzelstierna von Engeström måste från början ha förstått att Svarandena lade ner omfattande tid och resurser på att hitta meteoriten och Johan Benzelstierna von Engeström borde därför redan från början informerat Svarandena om sin inställning.

2.9 Upphittarens rätt enligt lag (1938:121) om hittegods

2.9.1 Meteoriten tillkommer i vart fall Svarandena såsom upphittare av meteoriten och Käranden till hälften vardera enligt lag (1938:121) om hittegods ("hittegodslagen").

2.9.2 Enligt 9 § hittegodslagen följer att påträffade herrelösa föremål utan ägande som bland annat påträffas nedgrävda i marken eller dolda på annat dylikt sätt, tillkommer upphittaren och markägaren till hälften vardera. Då meteoriten efter nedslaget på Fastigheten fortsatt är att betrakta som herrelös och därmed saknar direkt ägande tillfaller äganderätten till meteoriten i vart fall Svarandena och Käranden till hälften vardera enligt 9 § hittegodslagen.

2.10 Reglering om äganderätt till meteoriter i Norden/närliggande länder

2.10.1 Vid en jämförelse med hur frågan regleras i övriga Norden och i andra närliggande länder kan konstateras att Kärandens inställning knappast skulle vinna gehör i dessa länder.

2.10.2 Precis som i Sverige har **Norge** en liknande reglering avseende allemansrätten. Inte heller i Norge finns någon specifik reglering i lag vad avser just äganderätt till en upphittad meteorit. Upphittade meteoriter av mindre storlek bedöms däremot enligt ett övervägande från Justisdepartementets lovavdelning som lös egendom. Det följer således en rätt för var och en att söka efter meteoriter så länge det inte medför skada inom själva markområdet, se artikel "*Gull, gråstein, fossiler och meteoriter*", allemansretten.no, se [Bilaga 2](#). Så sent som den 25 juli 2021 slog en meteor/bolid ned sydväst om Oslo. Meteoren ska i samband med nedslaget ha fragmenterats i mindre meteoriter som slagit ned inom ett relativt stort

område. Nedslaget har uppmärksammats inom såväl norsk som svensk media och i och med detta har allmänheten även uppmanats att ge sig ut och leta efter fallna meteoriter. Enligt en norsk artikel som publicerats på norskmeteornettverk.no bekräftas även ovan nämnda syn på äganderätten för en upphittad meteorit i Norge, det vill säga att äganderätten med stöd av allemansrätten tillfaller upphittaren i det fall meteoriten är av sådan storlek att den går att bära med sig samt att den upphittats på mark som omfattas av allemansrätten, se artikel "Hvor ligger meteorittene i Lier?", norskmeteornettverk.no, Bilaga 3.

- 2.10.3 I **Danmark** följer av 9 kap. 31 § museumsloven att en meteorit är statens egendom. En upphittad meteorit ska därför inlämnas till Statens Naturhistoriske Museum. Enligt bestämmelsen kan hittelön motsvarande marknadspriset även utgå.
- 2.10.4 I **Finland** är frågan oreglerad men de diskussioner som har förts i fråga om nyss fallna meteoriter har mer lutat åt att det är upphittaren eller möjligen staten som har äganderätten till en nyss fallen meteorit och således inte markägaren.
- 2.10.5 Vid meteoritfallet Neuschwanstein 2002 i gränstrakten mellan **Tyskland** och **Österrike** blev det strid i domstol om ägandet för alla de tre stenar som hittades. För en av stenarna som hittades av en tysk privatperson i Österrike prövades äganderätsfrågan i tysk domstol (*Landgericht Augsburg, Endurteil 6.7.2007 – 8 O 1758/06*) efter det att den österrikiska markägaren hävdade bättre rätt till meteoriten i förhållande till upphittaren. Den tyska domstolen tillämpade österrikisk rätt (eftersom meteoriten fallit i Österrike) och kom som Svarandena har uppfattat saken fram till att upphittaren hade äganderätt till meteoriten. Resterande två stenar föll i Bayern, Tyskland. Svarandena veterligen blev utgången i domstol i dessa två fall att ägandet delades mellan upphittare och markägare i analogi med en lag om skattfynd.

3. PRELIMINÄR BEVISUPPGIFT

Svarandena får i avvaktan på Kärandens bevisuppgift och inställning till det ovan framförda lämna följande mycket preliminära bevisuppgift.

3.1 Preliminär skriftlig bevisning

1. SGU:s framtagna *Handbok för mineraljägare* åberopas till styrkande av att insamling av enstaka mineral och stenar och därmed även enstaka

meteoriter omfattas av den sedvana som utvecklats inom mineralområdet och allemansrätten.

2. Artikel *Gull, gråstein, fossiler och meteoriter*, allemansretten.no, publicerad 2014, till styrkande av att medtagande av en enstaka meteorit faller under allemansrätten i Norge.
3. Artikel, *Hvor ligger meteorittene i Lier?*, norskmeteornettverk.no, publicerad 2021-07-27, till styrkande av att medtagande av en enstaka meteorit faller under allemansrätten i Norge.

3.2 Preliminär muntlig bevisning

1. Partsförhör under sanningsförsäkran med Anders Zetterqvist om händelseförloppet vid upphittandet av meteoriten och meteoritens värde till styrkande av att Svarandena av fastighetsägaren haft tillåtelse, eller i vart fall invaggats i tron att de har haft tillåtelse, att söka efter och ta med sig meteoriten samt till motbevisande av att meteoriten är värd flera miljoner kronor.
2. Partsförhör under sanningsförsäkran med Andreas Forsberg om händelseförloppet vid upphittandet av meteoriten och meteoritens värde till styrkande av att Svarandena av fastighetsägaren haft tillåtelse, eller i vart fall invaggats i tron att de har haft tillåtelse, att söka efter och ta med sig meteoriten samt till motbevisande av att meteoriten är värd flera miljoner kronor.

Som ovan

Tomas Fjordevik
Advokat

Sanna Tonemar
Biträdande jurist

BILAGOR

1. Handbok för mineraljägare, SGU, december 2020.
2. Artikel, *Gull, gråstein, fossiler och meteoriter*, allemansretten.no, publicerad 2014.
3. Artikel, *Hvor ligger meteorittene i Lier?*, norskmeteornettverk.no, publicerad 2021-07-27.